
Dokument s plenarne sjednice

B9-0518/2022

21.11.2022

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o zaštiti stočarstva i velikim zvijerima u Europi
(2022/2952(RSP))

**Bert-Jan Ruissen, Pietro Fiocchi, Mazaly Aguilar, Emmanouil Fragkos,
Hermann Tertsch, Sergio Berlato, Margarita de la Pisa Carrión**
u ime Kluba zastupnika ECR-a

Rezolucija Europskog parlamenta o zaštiti stočarstva i velikim zvijerima u Europi (2022/2952(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 13. i 39. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore¹ (Direktiva o staništima),
  - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se broj velikih zvijeri u kontinentalnoj Europi znatno povećao te da je do 2016. obuhvaćao oko 9000 euroazijskih risova, 16 000 smeđih medvjeda i 17 000 vukova; budući da su se te brojke posljednjih nekoliko godina dodatno povećale; budući da će, prema najboljim dostupnim podacima, broj vukova na geografskom području Europe 2022. godine vjerojatno biti veći od 21 500; budući da je Međunarodna unija za očuvanje prirode i prirodnih izvora (IUCN) već 2018. godine zbog snažnog porasta broja vukova svrstala vuka među najmanje zabrinjavajuće vrste na razini EU-a; budući da je IUCN osam od devet europskih populacija vukova svrstao u dvije najpovoljnije kategorije;
- B. budući da se eksponencijalno povećava štetan učinak napada sve veće populacije vukova na stoku; budući da vukovi sve češće dolaze u blizinu ljudi, posebno u gusto naseljenim područjima;
- C. budući da su prilozi Direktivi o staništima doneseni 1992. i da nisu ažurirani 30 godina, unatoč napretku koji je vidljiv u znanstvenim podacima o povećanom broju vukova i povoljnom stanju očuvanosti te vrste u EU-u;
- D. budući da je u članku 19. Direktive o staništima predviđen postupak za prilagodbu priloga tehničkom i znanstvenom napretku, bez potrebe za ponovnim otvaranjem Direktive;
- E. budući da velike zvijeri pokazuju veliku mobilnost i da se pojedinačne populacije mogu širiti na velikim geografskim područjima diljem različitih zemalja, unutar i izvan EU-a, što dovodi do situacija u kojima ista populacija s povoljnim stanjem očuvanosti može biti podložna mjerama upravljanja u jednoj regiji, iako se u susjednoj regiji i dalje nalazi na popisu vrsta kojima je potrebna stroga zaštita, unatoč istom stanju očuvanosti; poziva na znanstveno utemeljen pristup, pri čemu u obzir treba uzeti populaciju kao cjelinu u svim državama članicama;
- F. budući da su domaće životinje, posebno one na pašnjacima i u otvorenim sustavima ispaše, izložene riziku zbog sve veće prisutnosti velikih zvijeri, osobito u planinskim i

---

¹ SL L 206, 22.7.1992., str. 7.

rijetko naseljenim regijama, u kojima je ispaša nužna za očuvanje tih prioriternih staništa, kao i u gušće naseljenim ruralnim područjima, gdje prisutnost vukova može negativno utjecati na održivi razvoj ruralnih područja i kvalitetu života u njima, i u smislu tradicionalne poljoprivrede i u smislu turizma;

- G. budući da u gusto naseljenim i urbaniziranim područjima s malo velikih prirodnih rezervata postoji veća opasnost za domaće životinje; budući da se gustoća naseljenosti ljudskog stanovništva znatno razlikuje među državama članicama te se kreće od 18 osoba po km² u Finskoj do više od 500 osoba po km² u Nizozemskoj;
  - H. budući da se tradicionalni sustavi ispaše na alpskim pašnjacima i livadama sve više napuštaju zbog ekoloških, poljoprivrednih i socioekonomskih izazova povezanih s poljoprivredom u neposrednoj blizini neke vrste velikih grabežljivaca, što neizbježno dovodi do sukoba ciljeva u smislu očuvanja prirode; budući da 50 % svih ovaca u kontinentalnoj Europi živi u blizini najmanje jedne vrste velikih grabežljivaca;
  - I. budući da se pokazalo da preventivne mjere za izbjegavanje sukoba u pogledu suživota nisu dovoljno učinkovite te da istodobno dovode do povećanja radnih napora i nerazmjernih troškova za poljoprivrednike te imaju znatan utjecaj na krajolik i slobodno kretanje drugih divljih vrsta;
  - J. budući da se visina naknada za štetu razlikuje među državama članicama i da se njome često ne uzima u obzir cjelokupna pretrpljena šteta, uz nenadoknativ gubitak genetskog nasljeđa mnogih autohtonih pasmina;
  - K. budući da gubitak domaćih životinja i njihove ozljede zbog napada velikih zvijeri, osim patnje životinja i gospodarske štete za poljoprivrednike i uzgajivače, uzrokuju i znatne emocionalne posljedice za vlasnike domaćih životinja;
1. izražava zabrinutost zbog sve većeg broja napada na stoku zbog naglog porasta populacije velikih zvijeri, a posebno vukova, u Europi; ističe da se europska populacija vukova eksponencijalno povećala od stupanja na snagu Direktive o staništima prije 30 godina te da će, prema najboljim dostupnim podacima, vjerojatno premašiti broj od 21 500 vukova do 2022.; naglašava da je u procjeni Međunarodne unije za očuvanje prirode vuk svrstan među najmanje zabrinjavajuće vrste na razini Europe i na razini država EU-27 te da više nije ugrožena vrsta;
  2. naglašava da se EU mora usredotočiti na primjereno upravljanje biološkom raznolikošću kako bi se omogućio uravnotežen razvoj svih vrsta i ekosustava; ističe da, iako su politike u području biološke raznolikosti imale pozitivne rezultate u pogledu obnove vrsta velikih zvijeri u EU-u, valja prepoznati da sve veće razine populacije dovode do sve većih ekoloških, poljoprivrednih i socioekonomskih izazova te da je potrebno poduzeti više mjera, na temelju regionaliziranijeg pristupa u skladu s člankom 2. stavkom 3. Direktive o staništima, kako bi se učinkovito riješili ti kompromisi;
  3. ističe da je važno poboljšati nadzor zdravlja divljih vrsta, što je relevantno u konkretnom slučaju vukova zbog hibridizacije sa psima; izražava zabrinutost zbog raširene pojave hibridizacije širom Europe, iako i dalje postoje znatne razlike u intenzitetu, jer ona povećava i rizik od interakcije s ljudima; poziva na donošenje standardizirane politike za identificiranje hibrida i usvajanje transparentnog pristupa,

uključujući prekograničnu razmjenu uzoraka DNK-a vukova među istraživačkim ustanovama; naglašava da je važno otkriti hibridizaciju u ranoj fazi i poziva na proaktivniji pristup uzorkovanju i uklanjanju otkrivenih hibrida iz prirode;

4. pozdravlja činjenicu da je točka „Prijedlog za izmjenu: Premještanje vuka (*Canis lupus*) iz Dodatka II. u Dodatak III. Konvenciji” uvrštena na dnevni red 42. sastanka Stalnog odbora Bernske konvencije; naglašava da stanje očuvanosti vuka na paneuropskoj razini opravdava ublažavanje statusa zaštite, a time i usvajanje predložene izmjene;
5. poziva Komisiju da redovito ocjenjuje napredak u postizanju stanja očuvanosti vrsta na razini populacija EU-a i da ocjenjuje širenje divljih životinja na temelju znanstvenih dokaza i na temelju razmjene jedinki i genskih tokova između subpopulacija, uzimajući u obzir visoku prekograničnu mobilnost vrsta, te da prilagodi stanje zaštite čim se postigne željeno stanje očuvanosti; poziva Komisiju i države članice da olakšaju prekograničnu suradnju i razvoj planova za prekogranično upravljanje, uzimajući u obzir veće geografske regije i razinu populacija;
6. poziva Komisiju da bez odgode i u skladu s člankom 19. Direktive o staništima predloži izmjenu potrebnu za prilagodbu priloga znanstvenom napretku u pogledu stanja očuvanosti vuka, odnosno premještanje vrste vuka iz kategorije stroge zaštite iz Priloga IV. u kategoriju zaštite iz Priloga V. te da, osim toga, razvije postupak redovite procjene kako bi se omogućilo redovito mijenjanje statusa zaštite populacija vrsta čim se postigne željeno stanje očuvanosti, u skladu s člankom 19. Direktive o staništima;
7. podsjeća da se člankom 16. Direktive o staništima državama članicama dopušta odstupanje od odredbi o strogoj zaštiti vrsta, među ostalim radi sprečavanja ozbiljne štete za stoku, u interesu zaštite divlje faune i flore i očuvanja prirodnih staništa te u interesu javnog zdravlja i sigurnosti; iz izvješća o primijenjenim odstupanjima, koja države članice prosljeđuju Komisiji svake dvije godine, primjećuje da države članice koriste fleksibilnost predviđenu zakonodavstvom u prilično različitoj mjeri; poziva tijela vlasti država članica da bolje iskoriste fleksibilnost predviđenu člankom 16.; poziva Komisiju i države članice da aktivno pomognu regijama koje se suočavaju da sve većim sukobima u pogledu suživota, imajući na umu da i divlje životinje i stoka trpe znatnu štetu, kako bi im se omogućilo da iskoriste fleksibilnost koja već postoji u skladu s člankom 16.; poziva na primjenu tog članka kojom se uzima u obzir raznolikost izazova diljem Europske unije i u bliskoj suradnji s državama članicama, regijama i dionicima kako bi se omogućio pristup upravljanju na razini većih geografskih regija i/ili na razini populacija diljem država članica;
8. poziva Komisiju i države članice da hitno primijene potrebno upravljanje i odstupanja s obzirom na učinak koji napadi velikih zvijeri imaju na dobrobit životinja, uključujući ozljede, pobačaje, smanjenu plodnost, gubitak životinja ili cijelih stada te smrt pasa čuvara, kao i na dobrobit ljudi, uključujući gubitak prihoda te veće radne napore i više materijalne troškove, kao i potencijalne ozljede ili rizik za život;
9. naglašava da stočarstvo mora biti moguće bez potrebe za nerazmjerno skupim i pojačanim zaštitnim mjerama koje negativno utječu na izvedivost poljoprivrede u ruralnim područjima; poziva Komisiju da provede procjenu učinka sve veće prisutnosti velikih zvijeri u Europi na biološku raznolikost, ruralne zajednice i ruralni turizam,

uključujući generacijsku obnovu u poljoprivredi;

10. poziva Komisiju i države članice na priznavanje činjenice da se trenutačnim mjerama, uključujući ograde i pse čuvare, ne postižu rezultati koji su potrebni za primjerenu zaštitu od napada i omogućavanje skladnog suživota; zahtijeva da se pri provedbi preventivnih mjera i razmatranju odstupanja vodi računa o konfiguraciji tla i drugim prevladavajućim čimbenicima, kao što je turizam, koji su ključni za dotična područja; poziva Komisiju i države članice da u slučajevima širenja populacije velikih zvijeri prepoznaju važnost razvoja i primjene nadziranih mjera kontrole u skladu s Direktivom o staništima, na temelju znanstvenih dokaza;
11. ističe da se gustoća naseljenosti ljudi u EU-u znatno razlikuje i da se stoga prirodni prostor dostupan za vukove ili druge velike zvijeri razlikuje među državama članicama i regijama; ističe da ta područja ne mogu podržavati sve veći broj vukova i da se pojavljuje sve više sukoba u pogledu suživota, pri čemu posebno dolazi do sve većeg broja napada na stoku zbog nedostatka divljih papkara i kopitara; izražava zabrinutost zbog dokazane veće blizine vukova u odnosu na ljude u tim područjima jer se vukovi više ne klone kontakta s ljudima, a prisutnost poljoprivrednika više ih ne odvraća od napada na stoku; ističe da osobe koje žive u tim područjima, a posebno ranjive osobe, navode da se više ne osjećaju sigurnima; poziva Komisiju i države članice da to na odgovarajući način uzmu u obzir pri procjeni situacije i potrebe za daljnjim odstupanjima i mjerama upravljanja;
12. naglašava da klimatske promjene, gospodarske krize i umnažanje stope predacije od strane velikih zvijeri teže pogađaju stočarska gospodarstva u alpskim područjima; ističe da su gospodarstva u planinskim područjima mala i suočena s visokim dodatnim troškovima, ali imaju važnu ulogu u očuvanju planinskih krajolika i zaštiti biološke raznolikosti u regijama s negostoljubivim uvjetima u kojima su veliki divlji biljojedi nestali ili još nisu ponovno uvedeni jer su takva gospodarstva prirodan i troškovno učinkovit alat za sprečavanje i ublažavanje klimatskih učinaka kao što su šumski požari; ističe da su područja kao što su travnjaci *Nardus* bogati vrstama na silikatnoj podlozi u brdskom pojasu te planinski i predplaninski vapnenački travnjaci posebno vrijedna očuvanja u skladu s Direktivom o staništima; ističe da je ekstenzivna ispaša ključan čimbenik za očuvanje tih područja; napominje da povećanje populacije vukova u kombinaciji s neizvedivošću zaštitnih mjera na područjima s ekstremnim topografskim značajkama, kao što su planinska i rijetko naseljena područja, dovodi do postupnog napuštanja ispaše; poziva Komisiju da odlučnim djelovanjem i konkretnim rješenjima zaštititi i očuva tradicionalne poljoprivredne prakse, kao što su pastoralizam, model poljoprivredne ispaše, praksa sezonskog preseljenja životinja radi ispaše koju priznaje UNESCO i način života pastoralnih stočara; uvida da neke od tih praksi mogu biti obuhvaćene predloženim popisom potencijalnih poljoprivrednih praksi koje se financiraju iz programa za ekologiju, što bi moglo dovesti do interferencije sa staništima divljih vrsta; poziva Komisiju da stvori potrebne uvjete za zaštitu ispaše ako mjere za zaštitu stada nisu moguće;
13. naglašava da je dobro praćenje osnovni preduvjet za uspješno upravljanje velikim zvijerima, ali da države članice primjenjuju različite metode prikupljanja podataka i praćenja; poziva Komisiju i države članice da usklade znanstveno dokazane metodologije praćenja u svim državama članicama i da prate populacije velikih zvijeri

uzimajući u obzir prekograničnu dimenziju koja se proteže preko različitih zemalja i velikih geografskih regija, kao i značajke svakog ekosustava; nadalje poziva Komisiju i države članice da sustavno prate napade na stoku; traži da se rezultati praćenja pravodobno i transparentno stave na raspolaganje javnosti;

14. poziva Komisiju i države članice da utvrde odgovarajuće neposredne i dugoročne mogućnosti financiranja, izvan okvira zajedničke poljoprivredne politike, za odgovarajuće preventivne mjere i primjerenu naknadu poljoprivrednicima za izravnu i neizravnu štetu koju su im prouzročile zaštićene životinje, uključujući neizravnu štetu kao što je gubitak fetusa zbog stresa tijekom napada, što dovodi do gubitaka u proizvodnji u sljedećoj sezoni; žali zbog činjenice da se razina naknade koja se isplaćuje uzgajivačima stoke nakon napada i uvjeti za isplatu razlikuju među državama članicama; smatra da je naknada koja se isplaćuje stočarima nakon napada namijenjena za nadoknadu štete i da ne bi smjela biti podložna tome da stočari poduzimaju zaštitne mjere koje ne pružaju odgovarajuću zaštitu; traži da se naknada štete koju su prouzročili veliki grabežljivci ne smatra državnim potporom; poziva države članice da osiguraju brzu i potpunu naknadu štete koju su prouzročile zaštićene životinje;
15. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji i Vijeću.